

2013

УНІВЕРСИТЕТ

СПЕЦВИПУСК

ЖОВТЕНЬ 53

Часопис Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

З Днем народження, альма-матер!

14 жовтня у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулися урочистості з нагоди 21-ої річниці присвоєння нашому навчальному закладу статусу «університет». Святкові заходи розпочалися з урочистої духовної ...

Стор. 2

На прощу до світоча небесної слави

Історія людства знає таких велетнів духу і волі, яким доля відкривала олімпи, а вони, заради національного добра і захисту честі Христової Церкви, обирали для себе дорогу страждань на Голгофу.

Стор. 9

Спілкування мовою гір

З 2006 року науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника розробляють проект «Гірська школа Українських Карпат: стан, проблеми, перспективи розвитку».

Стор. 4-5

Вшанування козацтва на Прикарпатті

Студенти Коломийського інституту та викладач кафедри філології Галина Волощук взяли участь у святкуванні 400-річчя перебування Війська Запорізького на Прикарпатті у м. Коломиї.

Стор. 6

Світ не без добрих людей

З початку жовтня в Івано-Франківську розпочалася благодійна кампанія «Крапля милосердя означає більше, ніж океан розуму», приурочена до Всесвітнього дня паліативної допомоги, який відзначають у кожен другу суботу жовтня. Кампанію проводить ...

Стор. 14

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, АЛЬМА-МАТЕР!

14 жовтня у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулися урочистості з нагоди 21-ої річниці присвоєння нашому навчальному закладу статусу «університет».

Лідія СТЕПАНЮК
"УНІВЕРСИТЕТ"

Святкові заходи розпочалися з урочистої духовної академії біля пам'ятника почесному покровителю нашого університету Василю Стефанику.

У ході дійства студенти вшанували визначних українських суспільно-політичних і культурних діячів, а саме: Тараса Шевченка, Івана Франка та Василя Стефаника, поклавши квіти до їхніх пам'ятників. Хвилиною мовчання присутні пом'янули тих професорів, викладачів і працівників університету, які вже відійшли у вічність, але своєю сумлінною працею долучилися до процвітання університету.

Вже традиційно з нагоди свята благословляв усіх присутніх завідувач кафедри релігієзнавства та теології філософського факультету отець Святослав Кияк. Звернувшись до гостей дійства, він зазначив, що університетські урочистості не випадково збіглися зі святом Покрови Пресвятої Богородиці, адже Мати Божа завжди була заступницею українського народу. Вона тримає під своїм покровом і Прикарпатський національний університет.

У своєму вітальному слові ректор університету, професор Ігор Євгенович Цепенда відзначив, що говорячи про 21-й вік університету, ми повинні пам'ятати, що йдеться лише про надання статусу «університет». Робота ж навчального закладу роз-

почалася ще далекого 1940-го року, коли він був учительським інститутом, пізніше перейменований у педагогічний, а 1992 року отримав звання «університет».

Автор сценарію та режисер-постановник дійства – директор студентського центру культури Анна Якимів.

Після завершення духовної академії урочистості продовжилися концертом у актовій залі університету. У святковому дійстві брали участь поважні гості, серед яких перший заступник голови обласної ради Олександр Левицький, заступник голови Івано-Франківської ОДА Роман Іваницький, голова департаменту освіти і науки, сім'ї, молоді та спорту Івано-Франківської ОДА Сергій Дерев'яноко, міський голова Івано-Франківська Віктор Анушкевичус, ректор Івано-Франківського національного медичного університету Микола Рожко, ректор Івано-Франківського національного технічного університету нафти й газу Євстахій Крижанівський, начальник управління освіти і науки Івано-

Франківської ОДА Зінаїда Болюк та інші.

Усіх присутніх гостинно привітав ректор, професор Ігор Цепенда та вкотре з гордістю поділився визначними здобутками університету: «Наш університет протягом цього року підтвердив те, що ми входимо в число найкращих університетів України в плані наукової роботи. За результатами наукометричної бази даних СКОПУС, яка оцінює публікації та посилання всіх викладачів світу, ми стабільно вже другий рік займаємо дванадцяте місце. Наш професор Володимир Луцак входить у число 100 найкращих науковців України. Серед 50 найкращих молодих науковців України – два наші викладачі». Ректор також підкреслив, що університет має високий рейтинг за кількістю абітурієнтів, які бажають тут навчатися. Усе це дає змогу пишатися здобутками вишу.

У вітальному слові колишній ректор нашого університету, під чийм керівництвом і відбулося присвоєння статусу «університет», професор Віталій Кононенко підкреслив, що тільки завдяки прекрасним людям, висококваліфікованим фахівцям, які наполегливо працювали на благо університету, вдалося розбудувати настільки хороший класичний університет – європейський за змістом національний за духом.

Нещодавно, відповідно до указу Президента, професор Віталій Кононенко був нагороджений орденом «За заслуги» I ступеня за значний особистий внесок у розвиток національної освіти та плідну педагогічну діяльність.

Привітав Прикарпатський національний університет з днем народження і наш міський голова Віктор Анушкевичус, який підкреслив його

Презентації

ІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА КОЗАЧЧИНИ

високий рівень: «Не кожне місто може похвалитися наявністю аж трьох національних університетів, «флагманом» серед яких є Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Було вручено подяки голови Івано-Франківської міської ради Віктора Анушкевичуса. За багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у розвиток освіти, науки і виховання студентської молоді та з нагоди Дня університету нагороджено: доцента кафедри фізики і хімії твердого тіла фізико-технічного факультету Ореста Возняка; кандидата юридичних наук, викладача кафедри судочинства Юридичного інституту Олександра Ковалишина; професора кафедри готельно-ресторанної справи Інституту туризму і менеджменту Юрія Лабія; перекладача відділу міжнародного співробітництва Оксану Руднянин.

Медаллю «За заслуги перед Прикарпаттям» нагороджено: професора, доктора сільськогосподарських наук, завідувача кафедри агрохімії та ґрунтознавства Мирослава Волощука; професора кафедри української мови Інституту філології Марію Голянич; професора кафедри історії слов'ян Інституту історії, політології і міжнародних відносин Петра Федорчака.

Грамотою голови обласної державної адміністрації та голови обласної ради нагороджено: професора, завідувача кафедри філософії та соціології філософського факультету Вікторію Ларіонову; професора кафедри міжнародних відносин Інституту історії, політології і міжнародних відносин Петра Сардачука; доцента кафедри економічної кібернетики економічного факультету Оксану Кондур; доцента кафедри політології Інституту історії, політології і міжнародних відносин Федора Костишина; старшого викладача кафедри образотворчого мистецтва імені Михайла Фіголя Інституту мистецтв Петра Прокопіва.

Опісля гості свята, студенти та викладачі мали змогу подивитися концерт, підготований Інститутом мистецтв.

Головним режисером дійства виступив Анатолій Грицан. Помічник режисера – Лідія Коцовська.

Лідія СТЕПАНЮК
«УНІВЕРСИТЕТ»

Нещодавно у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулася презентація наукових видань з історії Українського козацтва авторів-учасників всеукраїнської наукової конференції «Українське козацтво і Галичина: історія, культурна спадщина, традиції», яка приурочена до 400-річчя першого походу запорожців на Прикарпаття.

На презентацію були запрошені автори опублікованих видань, серед яких доктор історичних наук, директор Науково-дослідного інституту козацтва Тарас Чухліб, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу Інституту української археології і джерелознавства імені Михайла Грушевського НАН України Віктор Брехуненко; доктор історичних наук, старший науковий співробітник Інституту української археології і джерелознавства імені Михайла Грушевського НАН України Ярослав Федорук; доцент кафедри історії України, директор Науково-освітнього центру Українського козацтва імені полковника С. Височана Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Інституту історії України НАН України Михайло Сигидин; кандидат історичних наук, провідний фахівець Науково-освітнього центру Українського козацтва імені полковника С. Височана Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Інституту історії України НАН України Богдан

Гаврилів.

«Українська історія дуже складна. На жаль, не всі теми сприймаються однаково в різних регіонах. Але тема козацтва, на відміну від інших, висвітлюється однаково позитивно. Вона є основою формування нашої історичної пам'яті», – підкреслив доктор історичних наук, професор Микола Кугутяк, який очолює хід презентації. Він закликав присутнє студентство долучатися до збору історичних джерел, які, за його словами, належать до основ наукової діяльності істориків та археологів. «Без джерел не буде нових ідей, концепцій і розвитку», – зауважив Микола Васильович.

Присутні студенти та гості мали змогу почути багато нового під час презентації книг. Зокрема, Тарас Чухліб зазначив: «Ми часто думаємо, що історія козацтва завершилася 1775 року зі знищенням Запорізької Січі. Та це не так. Козацтво в різних своїх формах існувало на півдні і сході України, на території Одеської та Миколаївської областей. В середині 19 століття на Полтавщині і Чернігівщині проживало більше півмільйона козаків».

Було презентовано десятки книг, серед яких «Степан Бандера» Володимира Ковальчука, «Козаки на степовому кордоні Європи», «Богдан Хмельницький» Віктора Брехуненка, «Сталін і Західна Україна» Миколи Литвина та Кіма Науменка, «Про Україну з гонором та гумором», «Історія українського козацтва» Тараса Чухліба та багато інших.

Міжнародні конференції

З 2006 року науковцями Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника розробляється проект «Гірська школа Українських Карпат: стан, проблеми, перспективи розвитку». Це перший і єдиний на Україні, зрештою і в східноєвропейських країнах Карпатського регіону, комплексний проект, що спрямований на вивчення впливу гірського середовища на розвиток, навчання і виховання школярів.

Інна ЧЕРВІНСЬКА

відповідальний секретар журналу «Гірська школа Українських Карпат», доцент

В рамках цього проекту організується регіональний експериментальний майданчик «Розвиток особистості молодшого школяра в умовах гірського середовища», який функціонуватиме в чотирьох школах на базі початкових класів Полянницької ЗОШ I-II ст., Яблуницької ЗОШ I-III ст., Татарівської ЗОШ I-II ст., Микуличинської ЗОШ I-III ст. Яремчанської міської ради Івано-Франківської області. Метою створення експериментального майданчика є: дослідити вплив природного і соціокультурного середовища (сім'ї, школи і громадськості) гірського регіону на розвиток особистості молодшого школяра.

Науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (в рамках Міжнародного проекту «Гірська школа») разом з учителями гірських шкіл продовжують працювати над пошуком варіативних моделей організації навчально-виховного процесу, апробують досвід кращих, досліджують, впроваджують педагогічні інновації у практику роботи школи для покращення надання освітніх послуг мешканцям гірського регіону. До цієї пошуково-дослідницької роботи залучаються і майбутні педагоги. Конкретною формою такого дослідження є підготовка «Соціально-педагогічного паспорта гірської школи», наповнення його змістом, аналізом отриманих даних, формування висновків і пропозицій.

Очікуваний соціальний ефект від реалізації проекту полягає у зверненні уваги на специфіку роботи гірських шкіл; на покращення розвитку

СПІЛКУВАННЯ МОВОЮ ГІР

молодших школярів; підвищення трудової та природоохоронної свідомості учнів, що сприятиме виконанню програми «Сталого розвитку Українських Карпат» і створенню в подальшому «Міжнародної асоціації гірських шкіл» із залученням країн Карпатського, Альпійського, Балканського та інших гірських регіонів Європи.

Для підвищення ефективності роботи над проблемою дослідження науковцями університету розроблено рекомендації для педагогічної громадськості, керівників управлінь освіти Карпатського регіону «Про врахування впливу гірського природного і соціального середовища на розвиток, навчання і виховання учнів».

Уже понад 8 років українські вчені разом з американськими проводять наукові дослідження у сфері розвитку освіти гірських регіонів України і США. Спільно з Європейським комітетом гір (Швейцарія), Центром дослідження гір Аппалач (США) та за участю Головного управління освіти і науки Івано-Франківської ОДА проведено 2008 року I Міжнародну конференцію «Розвиток освітньо-виховного простору в Карпатах в умовах глобалізації: стан, проблеми, перспективи».

Науковці Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Ю. Москаленко, Р. Познанський, В. Хрущ, О. Хрущ, І. Червінська, Т. Завгородня, О. Посяк, І. Пługатор, А. Червінський, Л. Прокопів, Л. Скільська) брали участь у міжнародних наукових конференціях (Аппалачські читання), які щороку організовує Центр дослі-

дження Аппалач (США).

За п'ятирічний період проведення досліджень із вказаного напрямку до розробки проблематики розвитку особистості і громад у гірських регіонах долучилися дослідники зі США, члени Асоціації дослідників Аппалач, відомі американські вчені: Дональд Девіс – доктор соціології, професор (США); Чад Беррі – академік, доктор історичних наук, Береа коледж (США); Крістофер Міллер – професор, Береа коледж (США). З європейських країн – керівник Міжнародної Асоціації гір (MRI), доктор наук, професор Астрід Гурунґ – Бернський університет (Швейцарія); Петр Мазур – академік, доктор педагогічних наук, професор державної вищої професійної школи в Хелмі (Польща); Маріуш Гвозда – професор Люблінського університету ім. Марії Склодовської-Кюрі (Польща); Беата Зеба – доктор-ад'юнкт, доцент кафедри соціальної педагогіки Інституту педагогіки Жешувського університету (Польща); Беата Акім'якова – доктор наук, професор, директор Інституту Юрая Палеша в Левочі (Словаччина); Людмила Крайчірікова – доктор наук, професор Інституту Юрая Палеша в Левочі (Словаччина); Івана Роховська – доктор наук, професор Інституту Юрая Палеша в Левочі (Словаччина); Тібор Форкош – доктор наук, професор (Угорщина); Іштван А. Сюч – доктор наук, професор.

У контексті наукового проекту 24-26 вересня 2013 року у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулася вже II Міжнародна спільна

українсько-американська науково-практична конференція «Карпати-Аппалачі: формування особистості в контексті сталого розвитку гірських регіонів», яка проходила за сприяння Міністерства освіти і науки України, Інституту проблем виховання НАПН України, Посольства США в Україні, департаменту освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту Івано-Франківської ОДА.

До початку роботи форуму вийшов у світ черговий (№ 8-9) випуск журналу «Гірська школа Українських Карпат» і збірник матеріалів науково-практичної конференції, які включають праці провідних науковців з України та далекого і близького зарубіжжя. Всі учасники конференції одержали іменні сертифікати, журнал, матеріали та програму конференції разом з атрибутикою гірської школи.

Конференцію відкрив ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда, який виступив з вітальним словом. З привітанням до науковців звернувся заступник голови Івано-Франківської ОДА Роман Іваницький. Від американської делегації зі словами вдячності та надії на подальшу співпрацю звернулися Дональд Е. Девіс, доктор соціології, стипендіат програми імені Фулбрайта (Вашингтон, США) та Чад Беррі, професор, віцепрезидент, декан факультету вивчення регіону Аппалачі при Береа коледжі (Береа, Кентуккі, США).

Від співorganizаторів конференції – Інституту проблем виховання НАПН України – до присутніх звернулася Катерина Журба, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії морального та етичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України. Від словацької делегації виступив Маріан Амброзі (м. Попрад), від численної наукової делегації з Польщі – професор Ізабелла Стельмашак, доктор педагогіки, викладач Інституту загальної педагогіки і основ освіти Поморської академії у м. Слупск, Польща.

Від імені керівництва проекту «Гірська школа» з вітальним словом звернувся Юрій Москаленко, кан-

дидат філософських наук, професор, директор Івано-Франківського коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, який розповів про історію створення проекту, проблеми та перспективи його подальшого розвитку.

Зі словами вдячності про автора проекту – професора Василя Хруща – звернувся до присутніх Олексій Рега, кандидат педагогічних наук, професор, директор Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

У роботі конференції взяли участь понад 360 учасників, які представляли університети США, Польщі, Словаччини, Угорщини та майже всі регіони України. Серед них були офіційні особи, декани факультетів, директори інститутів, завідувачі кафедр, керівники освітніх установ, наукових і навчальних закладів, два академіки АПН України, майже 50 професорів, понад 200 кандидатів наук, багато аспірантів і студентів з різних регіонів України.

До складу американської делегації входили науковці, представники відомих у США університетів: Дональд Е. Девіс, Ph.D., професор соціології, стипендіат програми Фулбрайта, Вашингтон; Чад Беррі, Ph.D., професор історії, віцепрезидент і декан факультету вивчення регіону Аппалачі, Кентукі; Ліза Беррі, Береа, Кентукі; Джуді П. Байєрс, Ph.D., директор Фольклорного центру Френка та Джейн Габор, Західна Вірджинія; Ноель В. Тенні, культурознавець, Фольклорний центр Френка та Джейн Габор, Західна Вірджинія; Мішель О'Меллі, Ph.D., професор університету Огайо; Джефрі Л. Баклі, Ph.D., професор університету Огайо; Бернхард Дебатін, Ph.D., професор журналістики, Огайо; Мішель Моронне, Ph.D., професор екології та охорони здоров'я, Медичний коледж Гровер-центр; Том С. Ханселл, Державний університет Аппалач, Північна Кароліна; Катеріна Ледфорд, Ph.D., Центр вивчення Аппалач, Північна Кароліна; Кріс Бейкер, Ph.D., професор соціології, Уолтерський державний громадський коледж; Пол Т. Арнольд, Ph.D., декан факультету

біології, Йан Гарріс Коледж; Розанн Кент, МА, директор, Центр досліджень Аппалач, Університет Північної Джорджії; Рон Р. Роуч, Ph.D., директор, Центр вивчення Аппалач та розвитку громад, Йан Гарріс Коледж, Джорджія; Крістофер А. Міллер, М.А., виконавчий директор Центру дослідження Аппалач імені Лояла Джонса, Береа, Кентукі; Лінетт Д. Свайгер, М.А., художній керівник і викладач гри на цимбалах, Фольклорний центр Френка і Джейн Габор, Західна Вірджинія.

Наукова бібліотека університету представила виставку літератури, присвячену роботі гірських шкіл Українських Карпат, а також надала для ознайомлення науковий доробок професорсько-викладацького складу Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

На конференції працювало чотири секції. Проблеми, що обговорювали на них, об'єднали науковців із різних країн і регіонів Карпат і Аппалачів. Науковці порівнювали гірські системи Карпат і Аппалачів, досвід організації навчальних закладів та життєдіяльності громад. Це спільний українсько-американський проєкт, головний акцент якого – розвиток шкіл в Українських Карпатах.

Окрім того, американські дослідники ділилися з українцями й загальними секретами успішного розвитку своїх гірських населених пунктів та громад, які проживають у них. За словами американця Крістофера Міллера, українці можуть повчитись у них, як організувати роботу в гірських регіонах для покращення життя спільноти. Поряд з тим, іноземні гості хвалили заходи, що здійснюються в Україні для поліпшення життя населення в горах. Також їм імпонує унікальна українська культура, традиції, гостинність та відкритість горян.

У рамках конференції іноземні гості відвідали гірські школи, селомузей Криворівню, взяли участь у роботі майстер-класів у музеї Писанки в Коломиї.

Результатом наукового заходу стало прийняття резолюції та робота рекомендацій щодо успішного розвитку гірських регіонів як Івано-Франківщини, так і всіх гірських регіонів інших країн.

Урочистості

ВШАНУВАННЯ КОЗАЦТВА НА ПРИКАРПАТТІ

Студенти Коломийського інституту та викладач кафедри філології Галина Волощук взяли участь у святкуванні 400-річчя перебування Війська Запорізького на Прикарпатті у м. Коломиї.

Галина ВОЛОЩУК

викладач кафедри філології

Представники Українського козацтва на чолі з Гетьманом Миколою Пантелюком прибули в Коломию з різних регіонів України та з-за кордону. Святкування розпочалося з Божественної Літургії і молебню за Україну в Катедральному соборі Преображення Христового м. Коломиї. Божественну Архієрейську Літургію очолив Преосвященний Владика Василій Івасюк. Вітаючи козаків, Владика Василій сказав: «Ще 400 років тому назад на Коломиїщину прибув відділ Війська Запорізького, щоб оборонити місцевих жителів від ворожих утисків. І вони це успішно зробили. Благаймо Духа Святого допомогти нашим козакам відновити історичну пам'ять і запросити наше молоде покоління на весільний бенкет відновлення

Січ і справді могла б стати гарною і квітучою, якби не була зруйнована і не вигнали б козаків з їх рідної землі. Автор змальовує козаків, які люблять та цінують Україну. Дізнавшись, що Карпо – їх земляк, гетьман цієї чарівної Січі міцно та від щирого серця обіймає його. І хоча козаки люблять свою Україну, але їм боляче за те, що коїться з нею. Як гірко їм чути, що зовсім іншим життям почала жити Батьківщина. Про козацьку вольницю мало хто в народі пам'ятає. Не розповідають про звичаї козаків ні ченці, ні вчені люди. Хіба що іноді старі кобзарі згадують про давні походи...

Після Служби Божої студенти мали змогу ближче познайомитися та поспілкуватися з українськими козаками. Зокрема, один з представників козацтва зі Львівщини розповів, що Українське козацтво – міжнародна національно-патріотична, оборонно-спортивна, громадська організація громадян України та української діаспори, спадкоємець і продовжувач

ідейних, духовних і моральних заasad українських козаків, їх духовних, культурних, організаційних, військово-патріотичних і господарських традицій. Українське козацтво є об'єднанням громадян для задоволення та захисту своїх законних, соціальних, національно-культурних, творчих, освітніх, наукових, оздоровчих та спортивних інтересів і є добровільною, незалежною, добродійною, позапар-

тійною громадською організацією. Також із захопленням студенти слухали розповідь про те, що Українське козацтво має свою атрибутику і символіку: прапори, бунчук, клейноди (гетьманська булава та хоругва (штандарт), гімн, марш, перначі крайових отаманів, тростина Генерального судді, перо і каламар Генерального писаря, литаври, тростина районного отамана), емблеми, а також посвідчення та службові книжки козаків єдиного зразка, однострої єдиного зразка, єдині козацькі військові звання, козацькі відзнаки, нагороди та інше.

Потім студенти разом з українськими козаками взяли участь у параді та урочистостях, які проходили на площі Відродження біля пам'ятника Тарасові Григоровичу Шевченку. Також у МПК «Народний дім» українські козаки на чолі з Гетьманом Миколою Пантеликом та представниками місцевої влади провели Міжнародну Велику Раду Українського козацтва. Студенти Коломийського інституту Сніжана Арділан, Наталія Струк та Юлія Грищук у МПК «Народний дім» реєстрували українських козаків. На пам'ять козаки подарували студентам історичні книги.

Слід сказати, що козаки вписали героїчну сторінку в історію України. Вони – славні сини нашої Батьківщини, які боронили землю і народ від ворогів.

Відродно, що сьогодні відроджується наше минуле, пам'ять наших пращурів. Наша молодь, наші студенти мають змогу побачити та відчувати любов до рідної української землі. Бо, як писав Олександр Довженко, «сучасне завжди на дорозі з минулого в майбутнє».

Української держави під Покровом Пресвятої Богородиці». А ще під час проповіді Владика Василій звернувся до змалювання образу козаків у повісті Івана Нечуя-Левицького «Запорожці». За програмою студенти також звертаються до вивчення цього твору. Зокрема, Іван Нечуй-Левицький у повісті зобразив лоцмана Карпа Летючого, котрий потрапив до гордих і сміливих козаків. Він (Карпо Летючий) подорожує уявною фантастичною Запорізькою Січчю. Однак Запорізька

Народна культура Гуцульщини

ЕТНОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОСВІТЯН

Петро АРСЕНИЧ
доцент

Наприкінці XIX – поч. XX ст. найбільший вклад у вивчення матері-

Ясенів), Д. Харов'юк (1883-1916, с. Розкопки, Буковинський повіт), О. Малевич (с. Довгополе), А. Павлушевич (с. Брустори) та інші.

Олекса Іванчук

Вони записували казки, легенди, приповідки, коломийки, історичні і побутові пісні, колядки і щедрівки, родинні звичаї та обряди, перекази про опришків, народну медицину, оповідання про тютюнарів, матеріали до гуцульської космології і демонології. Частково ці записи були опубліковані І. Франком, В. Гнатюком і В. Шухевичем.

Згадані вчені також збирали для різноманітних музеїв і виставок гуцульські художні вироби, одяг, знаряддя праці, речі побуту. Окремі з них (А. Онищук, Б. Заклинський) детально вивчали і матеріальну культуру гуцулів, зокрема житло, одяг, вишивки, домашні промисли, знаряддя праці, описали спосіб

альної та духовної культури гуцулів внесли представники революційно-демократичного напрямку І. Франко, І. Гнатюк, а також Ф. Вовк і В. Шухевич.

Значну допомогу у зборі фольклорно-етнографічного матеріалу їм надали прогресивні вчителі – вихідці з робітничо-селянського середовища. Вислані у віддалені гуцульські села за свої передові на той час погляди, вони під впливом революційних подій щиро взялися до просвітньої і етнографічної діяльності.

Найбільш успішно поєднували вчительську працю з етнографічним вивченням краю М. Колцуняк (1856-1891, с. Яворів), Л.В. Гарматій (1866-1924, с. Голови), А.І. Онищук (1883-1937, с. Зелениця Надвірнянського повіту), Б.Р. Заклинський (1886-1946, с. Кривополе), П.І. Дудек (1882-1958, с. Яворів), О.М. Іванчук (1886-1920, с. Косів), М. Кузьмак, М. Тим'якіна (1880-1969, с. Бабин), М. Матвійчук (1892-1973, с. Верхній

добування вогню тертям та інші заняття гуцулів. Б. Заклинський пропонував видати ряд збірників народних вишивок і орнаментів на одязі, рушниках, скатертях, килимах. Але його пропозиції видати хоч би один альбом вишиванок не були здійснені. З опублікованих матеріалів про матеріальну культуру найбільшу наукову вартість має стаття А. Онищука «Останки первісної культури

Михайло Грушевський

Володимир Шухевич

гуцулів». 1918 року В. Гнатюк видав його ж статтю «Народна пожива в Надвірнянському повіті». На відміну від загального опису їжі на всій Гуцульщині В. Шухевича, згадані вчителі, враховуючи особливості кожного села, подали детальні відомості про харчування лише в селах Зелениця і Кривополе.

Важливі відомості про культуру і побут гуцулів знаходимо і в листуванні згаданих учителів з видатними діячами української культури. Їхні листи та фольклорно-етнографічні матеріали, що зберігаються в рукописних відділах інститутів археології, літератури, мистецтвознавства, фольклору та етнографії, бібліотеках АН України, архівах Києва, Львова, зараз є важливим джерелом для вивчення матеріальної і духовної культури гуцулів.

Аналіз етнографічної спадщини Гарматія, Онищука, Заклинського, Іванчука та інших учителів свідчить, що вони, перейнявши науку від видатних учених-дослідників Гуцульщини, згодом самі стали досвідченими етнографами і внесли значний вклад у вивчення й збереження етнографічних пам'яток гуцулів.

Наукові конференції

Цього року відзначено славетну дату – 1025-річчя хрещення України-Руси. Подія стала ключовою й вирішальною в подальшому розвитку всієї Київської Русі, української держави.

Ірина СОЛОНЕЦЬ

кандидат історичних наук

Процес християнізації в Карпатах відбувався в тісному зв'язку з прийняттям християнства країнами Південної та Центрально-Східної Європи. В останні десятиліття було введено в науковий обіг нові джерела з історії християнізації, відкриті нові дохристиянські пам'ятки, знайдені унікальні документи, що висвітлюють історію та діяльність монастирів регіону. Ці джерелознавчі та історіографічні здобутки потребували подальшого наукового узагальнення і

дослідження, що спонукало до організації та проведення наукової конференції «Християнство в Карпатах: до 1025-річчя хрещення України-Руси».

Конференція відбулася на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Її організаторами виступив Інститут історії, політології і міжнародних відносин та навчально-науковий Інститут історії, етнології і археології Карпат.

Про актуальність цієї проблеми свідчила велика кількість учасників з різних міст України. Загалом, у конференції взяло участь понад 50 доповідачів.

Конференція розпочалася 3 жовтня 2013 р. о 10 годині в актовій залі Прикарпатського національного університету. Привітав учасників начальник управління культури, національностей та релігій ОДА Володимир Васильович Федорак, представники духовенства краю. Серед них Митрополит Івано-Франківський і Галицький УПЦ КП Іоасаф.

До поважних науковців звернувся ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Євгенович Цепенда. Далі в ході пленарного засідання було заслухано доповіді доктора історичних наук, професора, директора Інституту історії, політології і міжнародних відносин Миколи Васильовича Кугутяка; доктора історичних наук, професора кафедри етнології,

ХРИСТІЯНСТВО В КАРПАТАХ

античної і середньовічної історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Богдана Михайловича Боднарюка; доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри релігієзнавства, теології і культурології філософського факультету Святослава Романовича Кияка і кандидата історичних наук, доцента кафедри етнології і археології Богдана Петровича Томенчука. У ході виступів було акцентовано увагу на таких дискусійних і цікавих

наукових проблемах, як дослідження середньовічних монастирів Карпато-Дністровського регіону, проблемах християнізації Карпатської Русі та ранніх державотворчих процесах у краї, витоки українського християнства до хрещення України-Руси. Виступи доповідачів викликали значне зацікавлення серед учасників і гостей конференції.

Після невеликої перерви робота продовжилася за секціями: «Дохристиянські старожитності та пам'ятки християнської культури в Карпатах», «Запровадження християнства в Україні-Русі та країнах Карпатського регіону», «Хрещення України-Русі у джерелах, історіографії, літературі та мистецтві». На секціях пролунали виступи, які торкалися археологічних досліджень християнізації краю, її висвітлення в мистецтві, джерелах та науковій літературі, особливості впровадження християнства в краї.

На завершення роботи конференції була прийнята резолюція, в якій підведено підсумки роботи. Згідно з резолюцією було рекомендовано звернути увагу наукової спільноти на необхідності продовження поглиблення досліджень з історії, етнології та археології християнських і язичницьких старожитностей у Карпатському регіоні. З метою їх активізації та координації порушити клопотання про створення окремого відділу (центру) «Історії Церкви в Карпатському регі-

оні» у структурі навчально-наукового Інституту історії, етнології і археології Карпат. Спільно з Національним заповідником «Давній Галич» встановити інформаційні таблиці та пам'ятні хрести на місцях всіх давніх церковних комплексів княжого Галича та монастирів; провести музеєфікацію фундаментів на місцях давніх церковних комплексів з виділенням охоронних зон церков і кладовищ, впорядкувати навколишню територію (особливу увагу звернути на центральне міське

кладовище Давнього Галича біля Успенського собору); встановити пам'ятні знаки першим галицьким князям-христителям, які запроваджували християнізацію галицьких земель в XII ст., зокрема, Івану Васильковичу, Володимиру Володаревичу та Ярославу Володимировичу (Осомислу); встановити пам'ятні знаки першим галицьким єпископам та першим галицьким митрополитам; створити робочу групу з науковців, представників громадськості та Церкви з вивчення питання про можливість відбудови (побудови) Успенського собору.

Також включити місця давніх монастирів та культових об'єктів до туристичних маршрутів. Встановити на їх території пам'ятні хрести й інформаційні таблиці, провести на цих об'єктах музеєфікацію та роботи із впорядкування їх території. З історії окремих видати буклети, науково-популярні нариси та монографічні дослідження.

Враховуючи суспільно-пріоритетне значення досліджуваної проблеми, просити місцеву владу підтримати видання тритомної монографії «Великий Скит у Карпатах», підготовленої в Інституті історії, етнології і археології Карпат.

Доповіді учасників видати у збірнику матеріалів конференції.

Всеукраїнська конференція «Християнство в Карпатах: до 1025-річчя хрещення України-Руси» пройшла на високому науковому рівні. Учасники та організатори конференції висловлюють щире подяку за всебічну підтримку в її проведенні ректору Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професору Ігорю Євгеновичу Цепенді.

Міжнародні конференції

НА ПРОЩУ ДО СВІТОЧА НЕБЕСНОЇ СЛАВИ

Ігор КОВАЛЬ

доцент кафедри релігієзнавства,
теології та культурології

Історія людства знає таких велетнів духу і волі, яким доля відкривала олімпи, а вони, заради національного добра і захисту честі Христової Церкви, обирали для себе дорогу страждань на Голгофу. Патріарх, Кардинал, Глава Української Греко-Католицької Церкви Йосиф Сліпий заповів викарбувати на своєму архієпископському гербі слова з античної мудрості: «Через терня до зірок». Із тоду терничного шляху майже 18 років він пройшов від етапу до етапу сталінськими концтаборами. І залишився бути в історії як один з найвидатніших українських діячів 20 століття, людина-науковець і мученик-гуманіст. Тому вчений світ із глибоким інтересом вивчає його життяву мандрівку, педагогічні ідеї та богословську спадщину.

Саме з метою нового прочитання життєвого досвіду мудрості і понадлюдських терпінь у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулася міжнародна наукова конференція «Патріарх Йосиф Сліпий та сучасність» на пошанування 121-ї річниці від дня народження ісповідника віри.

З привітальним словом до учасників конференції звернувся ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор Ігор Цепенда, який продемонстрував блискучі знання наукових, суспільно-громадських і релігійних сторінок біографії Йосифа Сліпого. Зворушливим було й вітальне слово Архієпископа і Митрополита Івано-Франківського УГКЦ Володимира Війтишина.

Надзвичайно живу цікавість викликали спомини Блаженнішого Патріарха і Кардинала Любомира Гузара, який розбудовував структури Української церкви в діаспорі під безпосереднім керівництвом Йосифа Сліпого.

Його розповідь логічно продовжила доповідь академіка НАН України, доктора філології, професора Леоніда Рудницького (США). Всесвітньовідомий учений-лінгвіст акцентував увагу учасників конференції на своїй праці з главою УГКЦ в Українському католицькому університеті імені Папи Климентія в Римі, а також висвітлив проблему «Йосиф Сліпий і Наукове Товариство імені Шевченка».

Цікавою і змістовною була доповідь одного з організаторів наукового форуму, доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри релігієзнавства, теології і культурології Прикарпатського університету Святослава Кияка – «Кардинал, Патріарх Йосиф Сліпий – Ісповідник Української Церкви». Самостійний блок на пленарному засіданні склали доповіді, які виголосили на пленарному засіданні конференції викладачі університету Ганна Карась, Ігор Коваль, Любов Генік, Петро Арсенич. Вони були присвячені розкриттю маловідомих і недостатньо вивчених граней управлінського, організаторського, наукового таланту Йосифа Сліпого.

Завідувач кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор Степан Хороб разом зі своїм колегою-упорядником нової книги Леонідом Рудницьким презентували антологію поезій «Серця живе джерело», якими літератори різних поколінь сплели вінок пошани одному з найвизначніших богословів Української Церкви.

В рамках конференції діяла виставка книг і світлин про гордість українського народу та його видатних сподвижників, відбувся перегляд кінофільму. Весь дух наукового зібрання, яке скликало провідні наукові сили Прикарпаття і студентську молодь, був освітлений заповіддю Блаженного Патріарха: «Рідна наука окрилює народ до лету на вершини зрілого серед народів світу народу!»

Київський університет туризму, економіки і права відвідав Генеральний секретар Всесвітньої туристської організації (ЮНВТО) Таліб Рифаї. Зазначимо, що ця організація координує розвиток туризму у світі, надає країнам світу послуги щодо розвитку і розбудови індустрії туризму. За дорученням ректора, професора Ігоря Цепенди від нашого університету участь у зустрічі брала доцент кафедри туризму і рекреації Галина Гуменюк. У ході зустрічі приділялась увага проблемам інтеграції України у світове співтовариство і співробітництво Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника з вищими навчальними закладами зарубіжжя.

Делегація у складі аташе Генерального консульства Російської Федерації у Львові Михайла Авер'янова, заступника директора Представництва Російського співробітництва в Україні Олени Москокової, начальника відділу Представництва російського співробітництва Ірини Царьової, співробітника відділу міжнародних зв'язків Дому російського зарубіжжя імені Олександра Солженіцина Світлани Романової завітала у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Зустрічали поважних гостей проректор з науково-педагогічної роботи та соціально-економічного розвитку Олег Ткач, директор Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Василь Бігусяк, директор Інституту філології Степан Хороб.

Вітаючи гостей, Олег Ткач подякував за гідний подарунок Дому російського зарубіжжя імені Олександра Солженіцина, а саме: зібрання художньої, мовознавчої, літературознавчої, історичної літератури; зазначив, що в нашому університеті вивченню російської мови приділяється велика увага, існує аспірантура, друкуються наукові розвідки, видаються монографії. Ця приємна і незабутня зустріч завершилася екскурсією по Івано-Франківську.

УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО І ГАЛИЧИНА

Михайло СИГИДИНзаступник директора Інституту історії,
політології і міжнародних відносин, доцент

Саме під такою промовистою назвою нещодавно на базі Музею історії міста Коломиї відбулася Всеукраїнська наукова конференція, присвячена 400-річчю першого походу запорізьких козаків на Прикарпаття. Ініціатором її проведення виступив Науково-освітній центр Українського козацтва імені полковника С. Височана Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника та Інституту історії України НАН України.

Організацію наукового форуму забезпечили Івано-Франківська обласна та Коломийська районна державні адміністрації, виконком Коломийської міської ради та ректорат Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Символічно, що участь в організації і роботі самої конференції взяла патріотична громадська організація «Українське козацтво» на чолі з нашим земляком, Гетьманом Миколою Пантелюком.

Вибір місця проведення конференції був не випадковим, оскільки згадана подія пов'язана саме зі столицею Покутського краю. В далеких 50-х роках минулого століття тоді ще молодий науковець В. Грабовецький виявив серед львівських архівних матеріалів у записках Галицького гродського суду документ 1613 р., у якому розповідалося про визвольний похід загону запорізьких козаків чисельністю 300 осіб на чолі з полковником Топорівським у Галицьку землю і зв'язки їх з українськими міщанами Коломиї. Майже піврічне перебування запорожців на Прикарпатті і їх визвольна місія щодо пригнобленого польською шляхтою галицького люду спричинили піднесення національно-визвольної боротьби в краї і сприяли консолідації українського народу. Ця подія багато в чому визначила на майбутнє й

масове покозачення галичан 1648 року. І хоча доля ініціатора першого походу запорізьких козаків на Прикарпаття коломийського міщанина Ференца Горбаша закінчилася трагічно, ціною свого життя він поклав

початок конструктивному процесу зближення українців Галичини і Наддніпрянщини, усвідомленню ними приналежності до єдиного українського кореня. Загалом, героїчна історія Галичини знає чимало прикладів тісної взаємодії мешканців краю і славного запорізького козацтва, не кажучи вже про видатних козацьких діячів – вихідців із Галицької землі – С. Наливайка, П. Сагайдачного, Б. Хмельницького, С. Височана, Ю. Кульчицького та ін.

Саме осмисленню проблем глибинних і органічних зв'язків і взаємовпливів Українських козаків і Галичини, головного суб'єкта української історії XVI-XVIII ст. і «українського П'ємонта» XIX-поч. XX ст., були присвячені ґрунтовні доповіді учасників наукової конференції. На початку роботи науковців були виголошені привітання від співголів оргкомітету конференції – голови Івано-Франківської ОДА М. Вишиванюка, голови Коломийської РДА М. Негрича, ректора Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника І. Цепенди, а також міського голови Коломиї І. Слюзаря. Після духовного благословення Глави Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ В. Івасюка конференція розпочала свою роботу. Центральною стала доповідь доктора історичних наук, академіка АН Вищої школи України,

заслуженого діяча науки і техніки України, професора В. Грабовецького «З літопису коломийського осередку Запорізької Січі 1613 року», в якій було детально проаналізовано увесь спектр подій, пов'язаних із діяльністю запорожців на Прикарпатті 1613 року. Відомий дослідник запропонував вшанувати пам'ять про коломийського міщанина Ф. Горбаша і перебування тут запорожців встановленням історико-меморіальних дощок у містах Коломия і Галич, де Ф. Горбаша було жорстоко страчено за вироком шляхетського

суду.

Особливе зацікавлення присутніх у залі викликала доповідь доктора історичних наук, завідувача відділу Інституту української історіографії і джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, професора В. Брехуненка «Вихідці з Галичини у Війську Запорізькому в XVI – I пол. XVII ст.», побудованої на обширному документальному матеріалі з архівосховищ України, Польщі, Росії.

Участі жителів Галицького Поділля в козацькому повстанні під проводом Семерія Наливайка кін. XVI ст. була присвячена доповідь доктора історичних наук, професора Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя, провідного наукового співробітника Інституту національної пам'яті (м. Київ) С. Леп'явка.

З'ясуванню значення геополітичного фактора, а також місця та ролі Західної України у протистоянні Української козацької держави та Османської імперії в останній третині XVII ст. приділив основну увагу у своїй доповіді доктор історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, директор Науково-дослідницького інституту козацтва професор Т. Чухліб. Його виступ було побудовано на концептуально нових положеннях щодо участі української дипломатії як у вирі-

шенні вузлових питань європейської геополітики, так і в боротьбі за реалізацію соборницьких прагнень українського народу.

Дипломатичні аспекти формування західного кордону Української держави в польсько-московському Віленському договорі 1656 р. стали предметом наукового дискурсу професора Я. Федорука, доктора історичних наук, старшого наукового співробітника Інституту української історіографії і джерелознавства імені М. Грушевського НАН України. Слід зазначити, що детально ця тема висвітлена вченим на сторінках фундаментального дослідження «Віленський договір 1656 року: Східноєвропейська криза і Україна в середині XVII ст.».

Не менш актуальними і змістовними сприймалися доповіді прикарпатських науковців, які представляли Науково-освітній центр Українського козацтва імені полковника С. Височана Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Інституту історії України НАН України. Директор центру, доцент кафедри історії України М. Сигидин дослідив роль Галичини у формуванні і реалізації політичних планів Гетьмана України Б. Хмельницького.

Доктор історичних наук, провідний фахівець центру, професор Б. Савчук доступно висвітлив особливості етнокультурного феномену Українського козацтва. Кандидат історичних наук, провідний фахівець

центру Б. Гаврилів торкнувся у виступі проблеми вшанування пам'яті Українського козацтва на Прикарпатті. З'ясуванню передумов бурхливої активності галицького люду в подіях «західноукраїнської Хмельниччини» присвятив свою доповідь на прикладі національно-визвольного виступу українських

міщан Снятина 1646 року кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України А. Королько.

Своєрідним підсумком роботи конференції став виступ Гетьмана Українського козацтва, кандидата історичних наук М. Пантелюка, який доступно і цікаво розповів про непрості будні і перипетії сучасного стану козацтва як в Україні, так і на Прикарпатті, наголосивши на величезному героїко-патріотичному, хоча й не реалізованому до кінця в сучасних умовах, потенціалі козацького чинника національного державотворення. Були зачитані також гетьманські універсали про нагородження учасників конференції високими козацькими відзнаками за їх особистий вклад у дослідження козакознавчої проблематики і популяризацію козацької героїки.

Участь у роботі конференції взяли також викладачі і студенти Коломийського інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника та інших коломийських вишів, краєзнавці, вчителі історії загальноосвітніх навчальних закладів міста.

Загалом конференція, що відбулася в конструктивному руслі, засвідчила високий науковий рівень її учасників і викликала широкий резонанс як серед науковців, так і серед громадськості краю.

Показово, що сама наукова конференція мала ще й прикладний характер. Оскільки відбувалася в рамках плану заходів, затвердженого розпорядженням голови Івано-Франківської ОДА М. Вишванюка «Про відзначення в області 400-річчя перебування на Прикарпатті Війська Запорізького».

Роботу науковців супроводжували також презентації нових наукових видань з історії Українського козацтва авторів – учасників конференції, що відбулися напередодні у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Музеї історії м. Коломия.

У світі цікавого

КРОВ АКУЛИ РЯТУЄ ВІД РАКУ

Дослідники повідомили, що за допомогою своїх останніх експериментів вони ще на один крок наблизилися до великого відкриття. Можливо, нарешті вдалося створити ліки від раку.

Виявляється, у складі крові акул є унікальні антитіла, здатні ефективно боротися з таким поширеним останнім часом захворюванням серед жінок, як рак грудей. Тепер можна сподіватися на те, що вже зовсім скоро сучасна медицина отримає так званий «новий Герцептин».

Добре відомо, що вже протягом двадцяти п'яти років препарат на основі герцептину є найпоширенішим засобом у боротьбі з раком грудей. Як показують дані медичної статистики, герцептин щороку виліковує одну з чотирьох хворих жінок з практично крайньою стадією цього онкологічного захворювання. Але, як і будь-які ліки від інших захворювань, герцептин не в кожному випадку спрацьовує.

Група дослідників з Університету Абердіна, що проводила експерименти, дотримується думки, що в імунитеті акул можна ще дуже багато знайти корисного для розробки методів лікування деяких інших хвороб.

Вчені спеціально ввели акулі білок, взятий з поверхні пухлини, щоб побачити, якою буде реакція організму. Перший час білок просто приживався в тілі, а потім імунна система почала виробляти антитіла, які, на їх думку, і є ключовими для лікування онкологічних бід, у тому числі і раку грудей.

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ

26 вересня 2013 року відділом виховної та психолого-педагогічної роботи проведено спільну настановчу нараду з кураторами та заступниками директорів інститутів і деканів факультетів з виховної роботи всіх структурних підрозділів і представництвом ректорату університету.

Лілія РОМАНКОВА
завідувач відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, доцент

Зоя ЮРЧЕНКО
керівник школи кураторів, доцент

Проведення наради обумовлене необхідністю організації та спрямування діяльності кураторів академічних груп I-III курсів (відповідно до завдань виховної практики ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»), як структурної ланки управління виховним процесом.

Тематичну структуру наради склали такі виступи:

- привітальне слово проректора з міжнародного співробітництва та зв'язків з громадськістю, доктора історичних наук, професора Василя Марчука;

- виступ проректора з науково-педагогічної роботи та соціально-економічного розвитку, доктора економічних наук, професора Олега Ткача;

- «Про загальноуніверситетський план виховної роботи та нові напрямки діяльності відділу виховної та психолого-педагогічної роботи» – завідувач відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, кандидат психологічних наук, доцент Лілія Романкова;

- «Про новий формат роботи школи кураторів академічних груп університету у 2013-2014 н.р.» – керівник школи кураторів, кандидат психологічних наук, доцент Зоя Юрченко;

- «Про оновлення змістових та

методичних підходів у проведенні виробничих практик студентів-старшокурсників» – керівник загальноуніверситетської практики Ярослава Васишин;

- «Про роботу академнаставників у гуртожитках» – директор студентського містечка Михайло Лилик;

- «Про можливості користування бібліотечними ресурсами» – заступник директора Наукової бібліотеки Світлана Олейник;

- «Про фізичне виховання студентської молоді» – директор спортивного клубу «Наука» Степан Хопта;

- голова студентського самоврядування – Роман Орос та представник профкому студентів – Тетяна Дудла.

Нараду відкрила керівник школи кураторів доцент Зоя Юрченко. У вітальних зверненнях до присутніх проректора з міжнародного співробітництва та зв'язків з громадськістю, доктора історичних наук, професора Василя Марчука і проректора з науково-педагогічної роботи та соціально-економічного розвитку, доктора економічних наук, професора Олега Ткача була висловлена подяка кураторам за роботу зі студентами у 2012-2013 н.р. й окреслено завдання виховної роботи на поточний навчальний рік. Зокрема, для забезпечення позитивних зрушень у рівні розвитку груп, у системі міжособистісних взаємин та особистості студента потрібно прагнути виховної цілісності, співпраці куратора і студентів, зближення студента і викладача. Адже викладач, який обмеж-

ується проведенням занять, уникає позааудиторного формату спілкування зі студентами, не цікавиться їхнім життям, не використовує потенціал педагогічної взаємодії, як важливий чинник фахового навчання. При цьому також акцентувалася важливість профорієнтаційного напрямку в діяльності куратора.

Виступ завідувача відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, кандидата психологічних наук, доцента Лілії Романкової було присвячено аналізу загальноуніверситетського плану виховної роботи на 2013-2014 н.р. відповідно до заявлених напрямків (більш докладно з виховними накресленнями плану на 2013-2014 н.р. можна ознайомитися на сайті відділу виховної та психолого-педагогічної роботи, де цей документ вміщено після попереднього обговорення із заступниками директорів і деканів факультетів з виховної роботи всіх структурних підрозділів та затвердження ректором університету, доктором політичних наук, професором Ігорем Цепендою).

Доцент Лілія Романкова зауважила про необхідність подальшого продовження системного психологічного супроводу навчально-виховного процесу з використанням масованих тематичних психологічних зрізів серед студентів. У структурних підрозділах університету продовжуватимуться профілактичні акції з питань алкоголізації і наркотизації у молодіжному середовищі. Так, профілактична діяльність розпочата відділом у 2012-2013 н.р. в межах спільного міжнародного соціального проекту Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ та ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» із залученням волонтерів – студентів-практикантів економічного, філософського факультетів й інститутів – історії, політології та міжнародних відносин, природничого, педагогічного. У 2013-2014 н.р. до превентивних акцій активно підключилися (в межах проходження практик на базі університету) студенти-магістранти з факультетів іноземних мов, математики та інформатики й інститутів – природничого, туризму, мистецтв.

Керівник школи кураторів університету, доцент Зоя Юрченко окреслила у своєму виступі основну мету школи кураторів – здолання на всіх рівнях функціонування університету

ВИВЧАЄМО СПАДЩИНУ СУХОМЛИНСЬКОГО

Оксана ПОЯСИК

доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології Коломийського інституту

наявної і не виправданої автономності навчання та виховання студентів. А відтак основне завдання інституту кураторів – гармонійне поєднання навчання і виховання в цілісному процесі становлення особистості фахівця, у формуванні його душевного світу. Присутніх було ознайомлено з організацією, змістовим та методичним форматами щомісячних занять школи кураторів, з видами методичної допомоги, які куратори можуть отримати від відділу виховної та психолого-педагогічної роботи. Висловлена подяка підрозділам університету за подані пропозиції щодо формування тематики занять і лекторського корпусу школи кураторів з числа викладачів.

Керівник загальноуніверситетської практики Ярослава Василюшин ознайомила з оновленням змістових і методичних підходів до проведення виробничих практик студентів-старшокурсників у зв'язку з проходженням практики на базі університету під егідою відділу виховної та психолого-педагогічної роботи.

На побутових проблемах гуртожитків, поведінці студентів у місцях загального користування, у кімнатах гуртожитку та про допомогу, яка у зв'язку із цим очікується від кураторів, розповів директор студентського містечка Михайло Лилик.

Світлана Олейник, як заступник директора Наукової бібліотеки університету, розповіла про оптимізацію діяльності бібліотеки в забезпеченні запитів студентів і викладачів. Зокрема, на сайті бібліотеки університету відкритий перелік нових сторінок (першокурснику, сторінка науковців, сторінка для кураторів тощо), безкоштовним є доступ до електронних ресурсів провідних вишів України, електронні версії 1800 періодичних видань, підручників українською мовою 760 назв та ін.

Про можливості оздоровлення студентів на спортивній базі університету розповів директор спортивного клубу Степан Хопта.

На довершення до кураторів звернулися голова студентського сенату Роман Орос та представник студентського профкому Тетяна Дудла. Студентські лідери передали від академічних груп побажання мати в особі куратора доброго радника, старшого наставника, другого тата або маму, від яких студент на роки навчання є переважно відірваним.

У переддень 95-ої річниці від дня народження В.О. Сухомлинського 26 – 27 вересня 2013 року в Коломийському інституті Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відбувся міжнародний науково-практичний семінар «Актуальні проблеми вивчення педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського», співорганізаторами якого були Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцю-

доцента Г.Д. Швець «Використання художніх творів В. Сухомлинського в навчанні української мови іноземних студентів» (Київ, Україна), доцента В.В. Лаппо «В.О. Сухомлинський про визначальні чинники морально-духовного виховання школярів» (Коломия, Україна), викладача Н.К. Мар'євич «Ігровий підхід до музичного виховання дітей у контексті педагогіки Василя Сухомлинського» (Бар, Україна), доцента В.А. Сахарова «Емоційні стимули морально-естетичного розвитку школярів у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського» (Кіров, РФ), аспіранта Л.Г. Наза-

бинського й Інститут проблем виховання НАПН України. У ньому взяли участь 85 учасників з шести країн (Україна, Росія, Білорусія, Вірменія, Польща, США).

За давнім гуцульським звичаєм гостей зустрічали троїсті музики. Із благословенням до учасників семінару звернувся адміністратор Коломийсько-Чернівецької єпархії Владика Василій (Івасюк).

Провідними напрямками роботи семінару були: постать В.О. Сухомлинського в історії вітчизняної педагогіки; впровадження педагогічних ідей В.О. Сухомлинського у практичній діяльності закладів освіти; В.О. Сухомлинський і сучасна освіта.

Цікавими були виступи доцента Г.Г. Кіт «Творча особистість учителя в педагогічній системі В.О. Сухомлинського» (Вінниця, Україна),

ряна «Особистісно-орієнтований підхід у педагогічних ідеях В.О. Сухомлинського» (Єреван, Вірменія) та ін.

Під час роботи семінару, враховуючи взаємну зацікавленість у розвитку співробітництва, з метою найбільш ефективного використання спільних можливостей у сфері освіти уклали договір про співпрацю між кафедрою педагогіки і психології Коломийського інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» й кафедрою дошкільної та початкової освіти Інституту педагогіки, психології та мистецтв Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Гості висловили своє захоплення від писанкової Коломиї та екскурсійного туру Гуцульським краєм.

Благодійна виставка

З початку жовтня у Івано-Франківську розпочалася благодійна кампанія "Крапля милосердя означає більше, ніж океан розуму", приурочена до Всесвітнього дня паліативної допомоги, який відзначають у кожну другу суботу жовтня. Кампанію проводить Благодійний Фонд допомоги невиліковно хворим «Мати Тереза» та обласна клінічна лікарня «Хоспіс» за підтримки програми "Громадське здоров'я" Міжнародного фонду "Відродження".

Тетяна ЖУРАВСЬКА

організатор благодійної виставки

Метою кампанії є привернення уваги громади до проблем людей з невітнішим прогнозом на життя, котрі потребують адекватного знеболення, дбайливого догляду і елементарного співчуття та спілкування, толерантного до них ставлення, а також привернути увагу влади до стану хоспісної і паліативної допомоги в регіоні, активізація роботи волонтерів, збір коштів для потреб онкохворих людей старшого віку та дітей, що знаходяться на обліку в Івано-Франківській обласній дитячій лікарні, які теж потребують паліатив-

СВІТ НЕ БЕЗ ДОБРИХ ЛЮДЕЙ

зазначила, що сьогодні Всесвітній день паліативної допомоги і Україна активно підтримує цю галузь медицини. Було вирішено зробити аукціон з художньої фотографії, кошти з якого будуть передані онкохворим пацієнтам. Вона також попросила всіх присутніх долучитися до цієї благодійної акції, купити фото та за бажанням стати волонтерами.

Отець Ярослав додав, що Бог закликає любити ближніх, бути милосердними і пам'ятати, що наше життя колись закінчиться, тому потрібно

ництва та звязків з громадськістю, професор Василь Марчук.

Студенти університету активно підтримали акцію. Продалося дуже багато художніх фотографій, вилучені кошти від яких передадуть на потреби онкологічних пацієнтів Обласного Клінічного Центру паліативної допомоги.

Як показує світовий досвід, розвиток хоспісної та паліативної допомоги напряму залежить від активності лідерів місцевої громади, а також розвиненості волонтерських рухів. Тому наша кампанія спрямована на формування активної позиції мешканців міста й області у вирішенні проблем у цій сфері, а також збір коштів для потреб онкохворих пацієнтів під час заходів. Протягом жовтня листопада Благодійний Фонд «Мати Тереза» та «Хоспіс» проведуть ряд публічних акцій зі збору коштів для допомоги невиліковно хворим дітям і підліткам. Допомогти дитині з невітнішим діагнозом у змозі кожен житель міста і області. Для цього не обов'язково мати великі статки чи посідати високу посаду. Кожна гривня, пожертвована від щирого серця, кожне добре слово, промовлене на підтримку тих, хто цього потребує, вже є вагомим внеском у справу милосердя і гуманізму. Тому закликаємо вас відкрити свої серця для щирого співчуття і не проходити повз наших волонтерів. Кожна гривня, кинута у скриньку для пожертв, допоможе зробити суттєву підтримку сім'ям із важко хворими людьми старшого віку та діточкам, що лікуються у відділенні онко-гематології обласної дитячої лікарні.

ної допомоги.

Так, 9 жовтня 2013 року в холі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника волонтери Благодійного Фонду допомоги невиліковно хворим «Мати Тереза» та працівники «Хоспісу» провели благодійну виставку-аукціон продажу художніх фотографій і картин відомого українського художника Н. Варення.

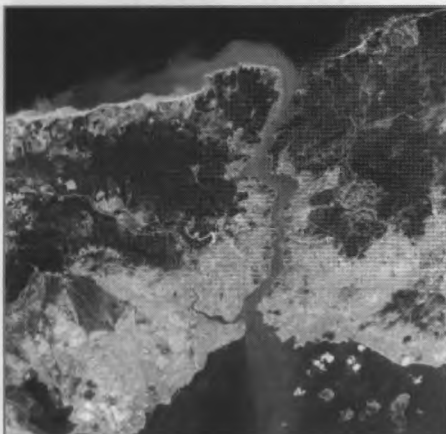
Розпочала виступ головний лікар «Хоспісу» Ірина Слугоська, яка

морально допомагати тим людям, які скоро відійдуть у вічність.

«Ми активно підтримуємо такі благодійні заходи. Зокрема, за сприяння нашого ректора професора Ігоря Цепенди було перераховано значну суму на дитячий «Хоспіс». Загалом ми домовилися про співпрацю в підтримці паліативної допомоги з благодійними організаціями в Івано-Франківську», – підкреслив проректор з міжнародного співробіт-

У світі цікавого

ДИВО СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Туреччина вперше поєднала європейську та азіатську сторони протоки Босфор залізничним тунелем, церемонія відкриття якого призначена на жовтень. Цей підводний прохід розглядається деякими експертами, як диво сучасних технологій.

Відкриття великого інженерного проекту знаменує собою завершення плану, спочатку запропонованого ще султаном Османської імперії

близько 150 років тому. Босфор є найбільш вузькою протокою у світі, що використовується для міжнародного судноплавства, яка з'єднує Чорне море з Мармуровим.

Тунель стане одним зі складових ряду великих інфраструктурних проектів при уряді прем'єр-міністра Туреччини Реджепа Тайіпа Ердогана. Довжина тунелю становить 13,6 км. Він призначений для полегшення заторів у місті та зниження рівня забруднення, а також сполуки європейського та азіатського узбережжя. За словами турецького уряду, за глибини пролягання тунелю більше 55 метрів, він є найглибшим залізничним тунелем у світі.

Пасажиропотік в 1,5 млн. чоловік на день дозволить знизити кількість заторів і знизити навантаження на два мости, які до теперішнього часу були єдиною сполучною ланкою між двома берегами. Проект почав розроблятися 2005 року і мав завершитися за чотири роки, але був затриманий через важливі археологічні знахідки в ході будівництва, в тому числі останків візантійського порту 4-го століття.

У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбулося підписання угоди про співпрацю з Люблінським університетом імені Марії Складовської-Кюрі.

Членів польської делегації і проректора з міжнародного співробітництва Ришарда Дембіцкі, Гжетоша Януша – декана факультету політології, Валенту Балюка – уповноваженого ректора з питань співробітництва зі Східною Європою зустріли ректор, доктор політичних наук, професор Ігор Цепенда і проректор з міжнародного співробітництва та звязків з громадськістю, доктор історичних наук, професор Василь Марчук.

У ході зустрічі було підписано угоду про співпрацю між університетами: розвиток програми двох дипломів, навчання (за бажанням) польською чи англійською мовою для студентів спеціальностей «Історія», «Політологія», «Міжнародні відносини».

Відійшла у вічність

Ректорат, профком Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника глибоко сумують з приводу передчасної смерті кандидата філологічних наук, доцента кафедри німецької філології Марії Марківни Турчин і висловлює співчуття її родині та близьким.

Турчин Марія (Гулей, по мамі Тумака – онука відомого діяча Заліщан-

ДОЦЕНТ МАРІЯ ТУРЧИН

щини Олекси Тумака) народилася 18 січня 1947 року у с. Печорна Заліщицького району Тернопільської області.

Середню освіту здобула в Заліщицькій середній школі, вищу – у Чернівецькому державному університеті імені Юрія Федьковича. Свою трудову діяльність розпочала вчителем Торськівської середньої школи 1970 року. Пізніше працювала викладачем німецької мови на кафедрі іноземних мов у Тернопільському медичному інституті. Згодом читувала у СШ № 15 та СШ № 17.

1984 року сім'я Марії Турчин переїхала в Івано-Франківськ. Тут викладала німецьку мову в СШ № 2 та СШ № 5. За сумлінну працю у справі навчання та виховання підростаючого покоління неодноразово була нагороджена грамотами, а також медаллю «Ветеран праці».

З вересня 1991 року – викладач кафедри німецької філології Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Науковою діяльністю займалася з 1979 року,

написала кандидатську дисертацію «Структурно-семантичні та комунікативно-прагматичні особливості германської мови», яку успішно захистила 1996 року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

М. Турчин – автор понад 60 наукових праць з питань германістики. Вона автор 10 методичних і навчальних посібників. Мала ряд публікацій у періодичних виданнях обласної преси. Цікавилася літературою, музикою, мистецтвом, поезією. Перша поетична збірка «Слова свого не остуджу» вийшла 1994 року, 2000 року з'являється друга – «Каштанові свічі». Третя збірка «Золоті гердани осені» видана 2009 року. 2008 року вийшла у світ книга «Світло, що залишилось поміж нас», 2010 року опубліковано книгу «Світлоносна душа», 2012 року – краєзнавчу книгу про рідне село Марії Марківни «Печорна».

М. Турчин була членом «Союзу українок», осередку «Марійка Підгірянки», «Просвіти».

ДО 10-РІЧЧЯ ІНСТИТУТУ ТУРИЗМУ

Цього року Інститут туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відзначає 10 років з часу заснування.

Олександр ПОЗДНЯКОВ

доцент кафедри іноземних мов і країнознавства Інституту туризму

З нагоди ювілею 25 вересня в ошатно прикрашеній актовій залі Інституту туризму відбувся урочистий концерт, режисером, організатором і головним творчим натхненником якого була перспективна вчена, талановита співачка та автор ряду пісенних текстів, доцент кафедри туризму і рекреації Надія Кіндрачук. Беззаперечною запорукою успіху цього двогодинного святкового дійства стала підтримка директора Інституту туризму, професора Володимира Великого. Продемонструвавши неабиякий мистецький хист та вклавши в організацію концерту частку своєї душі, Надії Кіндрачук вдалося створити для присутніх по-справжньому незабутнє свято з цікавим поєднанням номерів.

Концерт розпочався з теплих слів з нагоди ювілею, висловлених директором інституту Володимиром Великим і почесними гостями: начальником науково-дослідницької частини Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Олегом Білоусом, завідувачем відділу виховної та психолого-педагогічної роботи Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Лілією Романковою, начальником відділу туризму управління зовнішніх економічних зв'язків і туризму Івано-Франківської обласної державної адміністрації Наталією Гасюк, директором Верховинського коледжу

туризму і готельного господарства Ганною Дзвінчук.

Визначальну роль у створенні незабутньої атмосфери концерту відіграла професійна робота ведучих – журналіста телерадіокомпанії «3 Студія» Любомира Белея та чарівної Надії Кіндрачук.

Концерт запам'ятався різноманітністю програми, що постала гармонійним поєднанням виступів студентів Інституту туризму та професійних виконавців. Успішним виявився дебют створеного зі студентів Інституту туризму вокального тріо «Мандри» (художній керівник – Надія Кіндрачук), приємно вразила публіку віртуозна гра на гітарі першокурсника Богдана Мороза. Серед запрошених артистів своїм талантом гостей свята зачарувували лауреат всеукраїнських і міжнародних конкурсів Уляна Маляр і студент Інституту мистецтв Ігор Дибач.

Увагу глядачів привернув також виступ Валерії Попової, учениці Івано-Франківської Української гімназії № 1. Гімназистка привітала Інститут туризму з ювілеєм піснями англійською мовою, що було не випадковим, адже тут на найвищому рівні здійснюється викладання відразу трьох іноземних мов.

Одним з номерів концертної програми, який викликав у глядачів чимало позитивних вражень та щирих посмішок, стало слайд-шоу, присвячене дитячим мріям викладачів Інституту туризму. Калейдоскоп змонтованих світлин змінювався під супровід дотепних коментарів ведучої, навіюючи теплі спогади дитинства.

Про високий рівень організації концерту свідчать неприховане захоплення та схвальні відгуки Олега Білоуса, Лілії Романкової, Наталії Гасюк, Ганни Дзвінчук, Михайла Нагорняка та інших представників професорсько-викладацького складу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відзначення ювілею продовжив святковий фуршет, організований після концерту заступником директора Інституту туризму з виховної роботи Лесею Польовою.

Хочеться побажати, щоб не повторна урочиста феєрія, створена учасниками цього ювілейного свята, надихала працівників і студентів Інституту туризму на нові звершення для подальшої розбудови та розквіту рідного колективу.

ЖІНКИ КРАЩЕ ЗА ЧОЛОВІКІВ ВИРІШУЮТЬ ДЕКІЛЬКА ЗАВДАНЬ ОДНОЧАСНО

Британські психологи провели серію тестів і виявили, що чоловіки повільніші і менш організовані, ніж жінки під час швидкого перемикавання з однієї справи на іншу.

За словами вчених, цій темі досі приділяли мало часу, враховуючи, як часто спалахують дебати про те, хто кращий, чоловік чи жінка. Вони сподіваються, що їх дослідження підштовхне інших до більш детального аналізу здібності чоловіків і жінок виконувати кілька справ відразу.

Якщо чоловіки дійсно повільніші, ніж жінки, це може мати серйозний вплив на організацію робочих місць, вважає доктор Хайсберт Стют з Університету Глазго.

За його словами, на сьогодні багатозадачна робота є важливою частиною офісного життя. Крім цього, безліч гаджетів (смартфони, планшети) часто втручаються у трудовий процес. Схоже, що подібні часті перемикавання більше впливають на чоловіків, ніж на жінок.

Більш ранні дослідження цієї теми показали протилежні результати.

Під час тесту учасникам потрібно було рахувати і визначати форми. Представники обох статей показали однаковий результат під час послідовного вирішення завдань, але коли завдання довелося робити одночасно, вчені помітили різницю. І чоловіки і жінки стали робити більше помилок і потребували більше часу для вирішення завдань, особливо коли цифри і форми стали швидко змінюватися. У той час, як жінкам знадобилося на 69% більше часу на завдання, у чоловіків цей показник виріс до 77%.

Урочистості

Юлія КЕРНЯКЕВИЧ-ТАНАСІЙЧУК

доцент Юридичного інституту

8 жовтня відзначається професійне свято всіх, хто стоїть на варті верховенства закону, утвердження та забезпечення демократичних прав і свобод людей – День юриста.

Традиційно, яскраво і насичено відбулося його святкування в передовому виші Західної України, який готує юристів – Юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розпочалося святкування з пошвяти першокурсників, які присягли на вірність своїй альма-матер, урочисто пообіцявши дотримуватися своїх обов'язків.

Наступним заходом, проведеним студентським самоврядуванням інституту, став брейн-ринг, перемогу в якому в напруженій боротьбі здобула збірна команда 4-го курсу Юридичного інституту.

Одночасно із брейн-рингом проводився правничий квест. Пере-

можцем квесту стала команда 2-го курсу, яка успішно виконала всі завдання і першою прибула до кінцевого пункту – приміщення Юридичного інституту.

Урочисті заходи за участі професорсько-викладацького складу і студентства розпочалися зі знакової події – відкриття актові зали-аудиторії, яку спільними зусиллями університету та інституту було створено шляхом переобладнання навчальної аудиторії.

Відкриття актові зали відбулося за участю ректора Прикарпатського національного університету імені

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ ЮРИСТА

Василя Стефаника, доктора політичних наук, професора Ігоря Євгеновича Цепенди. Ректор привітав присутніх із професійним святом, висловив подяку професорсько-викладацькому складу за активну і плідну науково-педагогічну роботу, зазначив про чільне місце Юридичного інституту в структурі університету, а також нагородив грамотами ректорату найкращих студентів-науковців інституту.

Не могло минути свято і без ві-

юриста. Були запрошені ректор, проректори, колеги з інших інститутів та факультетів, викладачі, студенти, а також усі ті, хто причетний до професії юриста.

З нагоди професійного свята відзначено почесними грамотами і подяками ректорату і профспілкового комітету університету кращих працівників Юридичного інституту та Юридичного коледжу за значні успіхи в науковій і навчальній роботі.

Спортивні досягнення інституту були відзначені спортивним клубом Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника «Наука».

Безпрецедентним у святкуванні стало вручення інституту Суперкубку, як шестиразовому переможцю Спартакіади університету. Цей трофей було вручено вперше в історії, оскільки юристи п'ять років поспіль (з 2008 по 2013 рік) перемагали в загальнокомандному заліку спартакіад університету.

Поміж численними привітаннями, щирими словами, сказаними на адресу Юридичного інституту та юристів, лунали співи, запальні й повільні ліричні танці. Усі присутні мали змогу переконатися, що юрист – це всебічно розвинена особистість, яка не тільки знає букву і дух закону, але й танцює, співає, проявляє себе в акторській майстерності.

Відзначився концерт і запрошеними гостями, серед яких були: народний артист України Степан Гіга та його син – Степап Гіга-молодший. Останній також є студентом Юридичного інституту, тому не міг не скористатися можливістю виступити на святковому концерті та привітати всіх викладачів і студентів.

тального слова головного наставника всіх студентів і викладачів Юридичного інституту – директора інституту, доктора юридичних наук, професора Валентини Антонівни Васильєвої, яка нагородила найкращих представників студентського самоврядування, студентів, що активно займаються науковою, спортивною і творчою діяльністю. Адже кожне досягнення повинно бути поміченим і заохоченим.

Але найповніше атмосферу свята можна було відчути в актовій залі університету. Саме там відбувався урочистий концерт з нагоди Дня

Навчальні курси

ПОПОВНЮЄМО НАШІ ЗНАННЯ

Лідія СТЕПАНЮК
"УНІВЕРСИТЕТ"

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти та дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відкрив навчальні курси іноземних мов для наших викладачів та працівників. На початковому етапі курси передбачають вивчення трьох мов: англійської, німецької та польської. Згодом, за умови достатньої кількості бажаючих, будуть відкриті напрямки французької, і-

панської, угорської. Вивчення мов заплановане на весь навчальний рік, програма розрахована на 72 години з оплатою 571 гривня і передбачає вивчення мов на базовому та середньому рівнях. На презентації з нагоди відкриття курсів усі присутні мали змогу познайомитися зі своїми майбутніми викладачами, зокрема Олегом Остаповичем (німецька мова), Тетяною Поляковою і Юрієм Пташником (англійська мова). Також бажаючі навчатися обговорили місце і час занять, пройшли тест на

визначення рівня володіння англійською мовою (оскільки більшість присутніх виявила бажання вивчати саме цю мову).

За словами викладача кафедри іноземних мов Юрія Пташника, англійська мова корисна для тих викладачів і працівників університету, які займаються науковою діяльністю та планують друкуватися в іноземних виданнях. Знання мов дасть доступ до міжнародних джерел інформації, яких нема в перекладі українською чи російською. Крім того, знання мов дозволяє почуватися вільніше в мовному середовищі за кордоном.

Як повідомив методист ННІПОДН Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Володимир Вакалюк, університет надає технічне забезпечення для проведення занять, а ректорат університету повністю поділяє думку організаторів про важливість вивчення іноземних мов.

Ті, хто виявили бажання навчатися, але не були присутні на презентації курсів, можуть звертатися за додатковою інформацією в гуманітарний корпус Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кабінет 108.

Цікаві зустрічі

СТУДЕНТИ-МІЖНАРОДНИКИ ВІТАЮТЬ ПОСЛА

Нещодавно студенти Інституту історії, політології та міжнародних відносин напряму «Міжнародні відносини» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника мали можливість зустрітися з Послом України в Угорщині Юрієм Мушкою.

Поважний гість працював на посаді Надзвичайного та Повноважного Посла України в Угорщині з 2003 по 2006 рік, опісля був По-

сломом України в Республіці Корея, а з 2010 року – на посаді Посла України в Угорщині.

Посла представив проректор з міжнародного співробітництва та зв'язків з громадськістю, професор Василь Марчук. Юрій Мушка розповів студентам-міжнародникам про діяльність посольства та про співпрацю між нашою державою і Угорщиною за роки незалежності

України.

Посол також підкреслив, що у відомстві працює 15 дипломатів, а між двома державами підписано близько 70 документів. Для студентів така зустріч була дуже цікавою та корисною, адже успішні політичні діячі є для них прикладом у формуванні професійних здібностей і натхненням у нелегкій студентській праці.

ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, РЕКТОР

Петро ДРОГОМИРЕЦЬКИЙ

доцент кафедри загального і германського мовознавства

Неодмінною умовою щасливого побутування вітчизняної науки складає її потенціал учених. Вершинними досягненнями української лінгвістики є праці Л. Булаховського, А. Білецького, О. Мельничука, В. Русанівського, Ю. Шевельова та ін. Продовжувачем філологічних ідей київської наукової школи є доктор філологічних наук, професор, академік НАПН, завідувач кафедри загального та германського мовознавства Віталій Іванович Кононенко.

В.І. Кононенко походить зі шляхетної родини київської театральної еліти. Батьківські корені його сягають козацтва. Дві складові сімейних традицій – досконале інтелектуальне пізнання ново-

го та працездатність – сприяли захопленню наукою і наполегливості в досягненні мети.

Коло наукових зацікавлень ученого охоплює різні напрями його пошуків, що свідчить про широкий діапазон лінгвістичної ерудиції: символи і концепти українського дискурсу, українська лінгвокультурологія, контрастивна граматики, семантичний синтаксис, мистецтво, мемуарна література.

Учений одним із перших в Україні почав з продуктивною послідовністю освоювати символи рідної мови, ілюструючи їх творами класиків української літератури. Теоретичні постулати досліджень символів можуть слугувати під час укладання словників, підручників, введення їх у науковий обіг сучасних когнітологічних студій.

Визначальна глибинність теми

українських символів суголосна з іншими науковими спрямуваннями вченого – лінгвокультурологією, поставивши її на суто рідномовний ґрунт, В.І. Кононенко набув беззастережного авторства терміна «українська лінгвокультурологія» в сучасному мовознавстві.

Прикладний аспект наукової роботи лінгвіста простежується в типологічних студіях («Контрастивна граматики української та польської мов», 2010). Різносторонній комплексний підхід до осмислення основ контрастивних грамастик, зо-

ськими корифеями сцени закладав підвалини сучасного театру, безпосередньо беручи участь у знакових постановках театрів Харкова і Києва. Видатний актор І. Кононенко утверджував національні цінності й у кіно, інтерпретуючи у своїх ролях достовірність самотнього характеру народу, його харизму.

Різноплановість інтелектуальних інтересів професора поширилася і на мистецтво, зокрема живопис. Учений і тут сказав своє вагоме слово, проникаючи у смис-

ли та тематичне наповнення картин світової класики: 2012 року видає книгу «Загадковий світ мистецтва».

Не можна не відзначити також видавничо-просвітницької діяльності Віталія Івановича, направленої на ознайомлення прикарпатських учених з досягненнями

крема українсько-слов'янських із врахуванням безперервності змін у процесі функціонування мов, сприятиме науковим зв'язкам нашого університету зі спорідненими науковими інтересами кафедр польських, чеських та інших університетів.

У сфері семантичного синтаксису охоплені параметри досліджень аргументно-предикатних структур українського речення, які уклалися в численних дисертаціях аспірантів Віталія Івановича. Це свідчить про виникнення лінгвістичної школи вченого, яка розвиватиме в різних варіаціях ідеї вчителя у структурному синтаксисі.

Децо мемуарний характер має видання про свого батька «Долі та ролі» (2010) і цілком присвячене його творчості. До слова, батько Віталія Івановича разом з україн-

вітчизняної лінгвістичної думки. Під його редакцією виходить науковий журнал «Етнос і культура», відбуваються систематичні міжнародні наукові конференції «Семантика мови і тексту».

Наукові та організаторські здібності В.І. Кононенка достатньо виявилися в його ректорській діяльності протягом 18 років керування вищим навчальним закладом.

Особливо хочеться сказати про людські якості Віталія Івановича. Він володіє певною витримкою, почуттям справедливості і турботою про колег.

Насамкінець відзначимо, що вчений творчо і натхненно продовжує працювати, відкриваючи для нас незвідані пласти науки.

Побажаємо йому доброго здоров'я і багато літ активного наукового ентузіазму!

Зі святом!

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

Ректорат, профспілковий комітет, співробітники університету щиро вітають з днем народження вересневих ювілярів та бажають їм щастя, здоров'я, творчих здобутків і довгих років життя!

Галятнич Миколу Костянтиновича, доцента, завідувача кафедри судочинства;

Гілецького Йосипа Романовича, доцента кафедри географії і природознавства;

Пилип'юка Олега Мусійовича, доцента кафедри української літератури;

Біляєву Інну Георгіївну, доцента кафедри слов'янських мов;

Юрченко Зою Володимирівну, доцента кафедри педагогічної і вікової психології;

Червінську Інну Богданівну, до-

цента кафедри теорії і методики початкової освіти;

Цепенду Ігоря Євгеновича, професора, ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Черепанина Мирона Васильовича, професора, завідувача кафедри музикознавства та акордного мистецтва;

Романську Світлану Йосипівну, завідувача відділу технології і комп'ютерного забезпечення Накової бібліотеки.

Студенти розважаються

Лідія СТЕПАНЮК
"УНІВЕРСИТЕТ"

Нещодавно у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника відбувся конкурс краси «Міс-першокурсниця». Конкурс організував сенат Прикарпатського університету за підтримки івано-франківських спонсорів-поціновувачів дівочої краси.

У змаганні взяли участь 12 дівчат, які представили різні інститути та факультети Прикарпатського університету. Дівчат оцінювало компетентне журі: Містер Прикарпатського університету Володимир Яковишин, директор департаменту розвитку мережі швидкого харчування «Чікен-хат» Світлана Москалик, голова студентського сенату Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Роман Орос, виконавчий директор фото-відео студії «ПАПАРАЦІ» Дмитро Свінцицький та представник інтернет-магазину «Shop.if.ua» Юрій Хмель. За головну корону ді-

МІС ПЕРШОКУРСНИЦЯ – 2013

вчата боролися у трьох конкурсах-показ-хоббі, вихід у грецькому стилі та інтелектуальний тур. Найкращою в усіх турах була студентка Педагогічного інституту Іванна Майка. Студентка Інституту філології Вікторія Томин отримала титул Міс глядацьких симпатій. В інтернет-голосуванні за титул Міс інтернет перемогла представниця економічного факультету Людмила Форос. Усі кон-

курсантки були нагороджені почесними титулами та подарунками від спонсорів. Переможниця отримала головний приз-подорож до Європи. Окрім прекрасних першокурсниць, глядачів розважали ведучий шоу Богдан Гнатів, команда КВН «Завтра ні, давай післязавтра», співак Малекс, співачка Оксана Сливка, юні артисти бойового гопака та багато інших.

Увага!!!

Газета «Університет» започатковує літературно-мистецьку студію, метою якої є удосконалення та популяризація

творчості студентів.

Учасники матимуть можливість зачитувати та обговорювати свої твори, а кращі із них друкуватимуться на сторін-

ках газети.

Перше засідання студії відбудеться в останній четвер листопада о 16.00 год. у приміщенні редакції газети.

Засновник видання – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,
доктор політичних наук, професор
Ігор Цепенда

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації № 555, серія ІФ від 29.08.2005р.

Тираж 300 прим.

Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції.

Редактор – кандидат філологічних наук
Любомир Кліщ
Заступник редактора: **Ліда Степанюк**
Верстка і дизайн: **Роман Орос**
Наша адреса: 76000, Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57,
Редакція газети «УНІВЕРСИТЕТ»
тел. (0342) 59-60-73
E-mail: gazetapu@gmail.com